



Studiebarometeret 2024

Hovedrapport

Innholdsfortegnelse

<i>Sammendrag</i>	3
Overordnet tilfredshet som indikator	3
Sammenhenger med andre hovedindekser	3
Gjennomstrømming og Studiebarometeret	3
Undervisningsformer og tidsbruk	3
Bruk av Kunstig Intelligens (KI)	3
Bruk av Studiebarometeret på Studieprogramnivå	3
 Innledning	 4
 «Overordnet tilfredshet» som indikator - kontra snittverdi	 4
 Sammenheng mellom «overordnet trivsel» og andre hovedindekser	 6
 Sammenheng mellom «overordnet trivsel» og andre variabler.	 8
 Sammenheng mellom resultatene i Studiebarometeret og gjennomstrømming	 8
 Undervisningsformer og tidsbruk	 16
 Bruk av KI	 19
 Bruk av Studiebarometeret på Studieprogramnivå	 20
 Konklusjon	 22

Sammendrag¹

Studiebarometeret er en årlig studenttilfredshetsundersøkelse som har blitt gjennomført siden 2014. Universitetet i Innlandet (INN) hadde i 2024 en svarprosent på 33%. Til tross for enkelte forbedringer i hovedindeksene, har den overordnede tilfredsheten blant studentene gått tilbake med 0,1 poeng til en indeksverdi på 3,8, som er under det nasjonale gjennomsnittet.

Overordnet tilfredshet som indikator

INN har sett en negativ utvikling i indeksen «overordnet tilfredshet» de siste årene, med unntak av en liten oppgang i fjoråret. Denne indeksen fungerer som en samleindikator for utdanningskvalitet og er ofte den som trekkes frem i media. Analysen viser at «overordnet tilfredshet» kanskje ikke er en presis indikator for studiekvalitet, da den kan være mer påvirket av studentenes emosjonelle tilknytning til sitt studieprogram enn av den faktiske kvaliteten på utdanningen.

Sammenhenger med andre hovedindekser

Det er en observerbar sammenheng mellom «overordnet trivsel» og hovedindeksene for tilbakemelding og veiledning, undervisning, samt organisering. INN har arbeidet med organiseringen av sine utdanninger for å øke tilfredsheten, noe som har ført til en svak fremgang. Samtidig har tilbakemelding og veiledning, og vurderingsformer hatt en svak tilbakegang.

Gjennomstrømming og Studiebarometeret

Årets analyse peker på en sammenheng mellom «overordnet tilfredshet» og gjennomstrømming. Studieprogrammer med høy gjennomstrømming opplever generelt høyere «overordnet tilfredshet» og bedre resultater på spørsmål om tilknytning til arbeidsliv, hovedindeksen «eget engasjement», og indeksene «forventning» fra faglige ansatte og «medvirkning» sammenlignet med programmer med lav gjennomstrømming. Dette tyder på at tiltak for å forbedre studentenes tilfredshet, øke motivasjon, tydeliggjøre forventning, legge til rette for medvirkning, og skape mening ved å knytte utdanningene nærmere opp mot arbeidslivet, kan ha en positiv effekt på gjennomstrømmingen.

Undervisningsformer og tidsbruk

Studenter ved INN bruker mindre tid på egenstudier og mer på betalt arbeid enn det nasjonale gjennomsnittet. Dette spennet er økende og kan være en utfordring for utdanningskvaliteten, da tid brukt på betalt arbeid kan gå på bekostning av tiden avsatt til studier. En økning i betalt arbeid kan dermed være en utfordring for kvaliteten i utdanningen.

Bruk av Kunstig Intelligens (KI)

Bruken av KI blant studentene ved INN har økt betydelig fra 2023 til 2024. Til tross for denne økningen, rapporterer mange studenter at de har fått utilstrekkelig opplæring i bruk av KI-verktøy. Dette er en utfordring som må adresseres for å sikre at studentene kan dra full nytte av disse teknologiene i sitt studiearbeid.

Bruk av Studiebarometeret på Studieprogramnivå

Til slutt peker rapporten på at resultatene fra Studiebarometeret brukes på flere nivåer i organisasjonen, men det er variasjon i hvordan dette gjøres. En masteroppgave har identifisert tre hovedtilnærminger til bruk av Studiebarometeret: ikke-aktiv, responsorientert og prosessorientert. De

¹ Dette sammendraget er gjort ved hjelp av Sikt KI-chat

studieprogramansvarlige som bruker undersøkelsen aktivt, opplever mest nytte av den i kvalitetsarbeidet.

Innledning

Studiebarometeret er en studenttilfredshetsundersøkelse som sendes ut til studenter i sitt tredje semester på bachelor og masterutdanninger, og studenter i det niende semester på femårige masterutdanninger. Undersøkelsen har vært gjennomført årlig siden 2014 og ble i år sendt ut til 70.558 studenter ved norske høyere utdanningsinstitusjoner. Undersøkelsen hadde en nasjonal svarprosent på 37%. Svarprosenten ved Universitetet i Innlandet (INN) var i år, som i fjor noe lavere med 33%. Undersøkelsen ble sendt ut til 2830 studenter og hadde 939 respondenter. Universitetet har altså ikke klart å snu den negative trenden fra fjoråret hvor 34% av de spurte svare på deler eller hele undersøkelsen.

NOKUT har også i år gjort noen endringer i spørsmålene som stilles. Spørsmål om fysisk læringsmiljø ble lagt inn for alle institusjoner. Dette batteriet har vært ute av skjema siden pandemiårene. I tillegg ble det i år mulig å velge inn igjen spørsmål om faglig forventning og medvirkning. INN valgte å takke ja til dette. Spørsmålene om bruk av kunstig intelligens (KI) ble videreført, med tilleggsspørsmål om opplæring i KI.

INN ser liten utvikling fra fjoråret på institusjonsnivå. Det er en bekymring at vi går 0,1 tilbake på overordnet tilfredshet til en indeksverdi på 3,8. Dette er 0,2 under det nasjonale snittet. Når det gjelder de åtte hovedindeksene ser vi en mindre fremgang med 0,1 på fire av indeksene, samtidig som vi ser en tilbakegang med 0,1 på to av indeksene. Interessant nok dreier disse to siste indeksene seg om tilbakemelding og veiledning, og vurderingsformer.

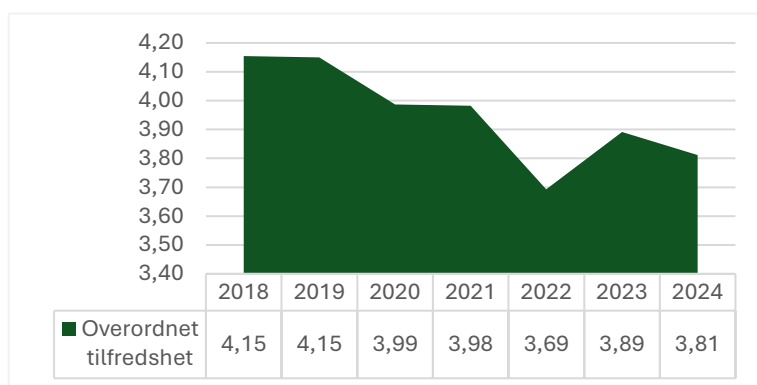
Vi har i år valgt en noe annerledes gjennomgang av resultatene, med vekt på hvordan vi skal forstå indikatoren for «overordnet tilfredshet». Vi begynner med å drøfte indikatoren for «overordnet tilfredshet» og spør oss hva en slik indikator forteller oss. Dernest ser vi på sammenhengen mellom denne indikatoren og de andre hovedindeksene. Vi drøfter også en eventuell sammenheng mellom indeksen for «overordnet tilfredshet» og andre indikatorer på studiekvalitet, som gjennomstrømming og frafall. Til slutt plukker vi opp tråden fra tidligere hovedrapporter og drøfter studentenes tidsbruk, ser på hvordan studentene ved INN bruker KI, før vi spør oss om hvordan resultatene kan brukes på studieprogramnivå.

«Overordnet tilfredshet» som indikator - kontra snittverdi

INN har de senere år hatt en negativ utvikling på indeksen «overordnet tilfredshet» (bortsett fra en liten oppgang i fjoråret). Figur 1 viser en samlet nedgang i perioden 2018-2024 på 0,34. Etter en oppgang i 2023 ser vi i år en nedgang. Dette er indikatorene som i størst grad brukes til å sammenligne utdanninger og institusjoner, og den som oftest trekkes frem i media². I praksis fungerer den som en samleindikator for utdanningskvalitet. Når NOKUT oppsummerer resultatene fra Studiebarometeret i 2024 er det symptomatisk at «overordnet tilfredshet» omtales først³. INN har valgt å bruke indeksen som en indikator under kvalitetsområde 8 i kvalitetssystemet om utvikling og ledelse av studieprogrammet. Den grunnleggende tanken er at dette er en indeks som kan si noe overordnet om hvordan studentene opplever utdanningen, og derfor kan måle hvordan ledelse og utvikling i programmet leder til økt tilfredshet. Dette har blitt problematisert av studieprogramansvarlige som peker på at denne indeksen er brukt «politisk» for å få til en endring i studieprogrammet. Studenter har gått sammen og bestemt seg

² Interessant nok dreide den første saken Khrono publiserte etter at årets undersøkelse var offentliggjort seg om hvilken institusjon som hadde de mest fornøyde studentene. Se: <https://www.khrono.no/de-mest-fornoyde-universitetsstudentene-finner-du-i-as/942011>

³ Bjaaland, I. F., Nilsen, M. M., Guajardo, G. og Hauge, M. S. (2025) Studiebarometeret 2024 – Hovedtendenser. NOKUT Rapport 1-2025. s. 4.



Figur 1 viser utviklingen i "overordnet tilfredshet" fra 2018-2024 for institusjonen.

for hva de skal «stemme». På den måten sender de et signal som må tas på alvor. Dette er mulig fordi indeksen «overordnet tilfredshet» er et enkeltspørsmål hvor respondentene svarer med en 5-delt Likert skala på hvorvidt de er «alt i alt, tilfreds med studieprogrammet jeg går på».

For årets Studiebarometer har vi gjort en analyse hvor vi sammenligner skåren for overordnet tilfredshet med gjennomsnittet for de andre hovedindeksene. Disse andre

hovedindeksene utgjøres av 8 spørsmålsbatterier, med fra 3-5 underspørsmål innenfor de ulike tema. Til sammen består disse 8 batteriene av 32 underspørsmål. Dette er spørsmål om hvor tilfredse eller enige studentene er med utvalgte påstander om utdanningen.

Generelt viser det seg at i studieprogram hvor studentene oppgir høy «overordnet tilfredshet» (fra 3,40 til 4,91), så er gjennomsnittet for de andre hovedindeksene lavere, eller ved noen få tilfeller lik, sammenlignet med indeksen for «overordnet tilfredshet». I denne gruppen er det kun et unntak hvor gjennomsnittsindeksen er høyere enn indeksen for «overordnet tilfredshet». Samtidig er det slik at de åtte resterende studieprogrammene, som skårer svakest på «overordnet tilfredshet» (fra 2,2 til 3,4), får et bedre resultat på gjennomsnittsindeksen (fra 2,7-3,6), enn på indeksen for «overordnet tilfredshet». For 40 av de 48 studieprogrammene som har fått tellende resultat er forskjellen mellom indeksene mer enn $\pm 0,1$. Høyest variasjon er 1,0. Snittvariasjonen er 0,4.

Dette tyder etter vår mening på at «overordnet trivsel» ikke er en presis indikator for studiekvalitet i høyere utdanning⁴. Med det mener vi at spørsmålet om overordnet tilfredshet, måler noe annet enn den samlede studiekvaliteten. Vi spør oss om en slik indikator, basert på et spørsmål i en undersøkelse, i større grad er uttrykk for studentenes emosjonelle positive eller negative tilknytning til sitt studieprogram. I den sammenheng finner vi det interessant at NOKUT i sin analyse av resultatene for 2022⁵ så at enkeltspørsmålet «jeg er motivert for studieinnsats» var ett av to enkeltspørsmål som påvirket «overordnet tilfredshet» mest. Det andre var «de faglige ansatte gjør undervisningen engasjerende». Begge forstår vi som tett opp mot en følelsesmessig komponent. Nedenfor ser vi også at hovedindeksen «eget engasjement» og underspørsmålet «jeg er motivert for studieinnsats» kan ha en sammenheng med gjennomstrømming.

En gjennomsnittsindeks basert på hvordan studentene opplever ulike tematiske områder, som undervisning, organisering og lignende, vil også være en undersøkelse av studentenes tilfredshet, men den vil være mer nyansert fordi den forholder seg til ulike spesifikke spørsmål. Samlet gir kanskje dette et mer adekvat mål for den faktiske kvaliteten i utdanningene. Det er i hvert fall slik at en slik gjennomsnittsindeks ikke i den grad vil være mulig å manipulere.

⁴ Vi understreker at dette er foreløpige resultater som kun forholder seg til årets undersøkelse. Det vil være nødvendig å følge forholdt mellom «overordnet tilfredshet» og gjennomsnittsindeksen over tid for å trekke endelige slutninger.

⁵ Se Hauge, M. S., Bakken, P. og Guajardo, G. (2:2023) Studiebarometeret 2022 – Hovedtendenser. NOKUT Rapport 2-2023. s. 19.

Samtidig vil indeksen for «overordnet tilfredshet» også ha en funksjon ved at studentene gjennom den kan gi et uttrykk for hvorvidt de er fornøyde eller misfornøyde. Som vi skal se nedenfor kan det se ut som om akkurat denne indeksen viser en sammenheng med gjennomstrømming.

For øvrig er det slik at hvis vi ser på resultatene for de siste tre år på institusjons- og fakultetsnivå, så er det et gjennomgående trekk at våre studenter, uavhengig av hvordan de vurderer sine «overordnede tilfredshet», vurderer gjennomsnittsindeksen for de 8 hovedindeksene lavere enn sin overordnede tilfredshet (Tabell 1).

Tabell 1 viser variasjon mellom overordnet tilfredshet og gjennomsnittsverdien for hovedindeksene. Tallet viser avstand mellom indeksene hvor negativt fortegn tilsier at snittverdien for hovedindeksene er lavere enn indeksen for overordnet tilfredshet.

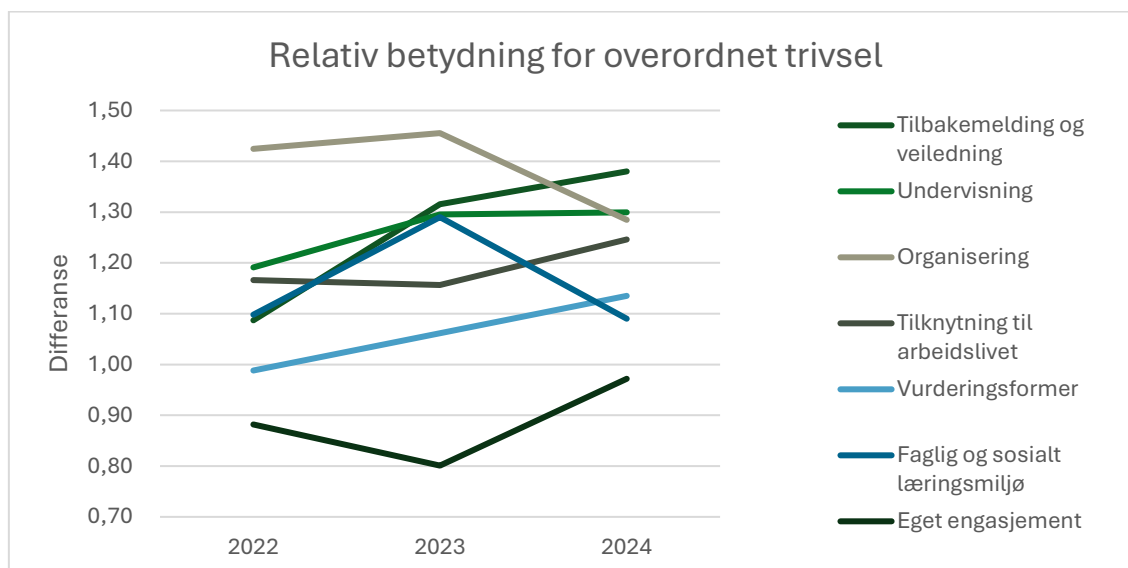
	2022	2023	2024
INN variasjon	-0,30	-0,35	-0,21
DNF variasjon	-0,38	-0,01	
AMEK variasjon	-0,18	-0,37	
FTVS variasjon			-0,28
ALB variasjon	-0,21	-0,47	-0,28
HSV variasjon	-0,44	-0,42	-0,28
LUP variasjon	-0,19	-0,23	-0,07
HHS variasjon	-0,35	-0,36	-0,28

Det er med andre ord slik at den mer differensierte indeksen for studentenes tilfredshet med ulike kvalitetsområder som undervisning og organisering, er lavere enn indeksen for overordnet tilfredshet. Vi legger merke til at det er minst variasjon over tid på LUP.

Sammenheng mellom «overordnet trivsel» og andre hovedindekser

I kvalitetsrapport for 2022 og 2023, samt hovedrapport for Studiebarometeret begge år, har vi pekt på hvordan det synes å være en sammenheng mellom overordnet trivsel og hovedindeksen organisering. Dette ble også støttet av NOKUTs egne analyser på nasjonalt nivå for undersøkelsen i 2022⁶.

⁶ Se Hauge, M. S., Bakken, P. og Guajardo, G. (2:2023) Studiebarometeret 2022 – Hovedtendenser. NOKUT Rapport 2-2023. ss. 4, 18 og 19.



Figur 2 viser differansen mellom snittverdiene på de ulike hovedindeksene for de som svarte 1-3 på spørsmålet om overordnet tilfredshet, og de som svarte 5 på sammen spørsmål.

Analysene ved INN i 2022 og 2023 ble ikke gjort på individnivå, men som en sammenligning av de ti studieprogrammene med høyest tilfredshet, med de studieprogrammene med lavest tilfredshet. I år har vi ved hjelp av Tableau og studiebarometerdata i STAR-datavarehus gjort en tilsvarende analyse på individnivå. Vi har sett på snittverdiene for de ulike hovedindeksene i Studiebarometeret for alle respondentene som har gitt uttrykk for at de er helt enig (5) i at de er alt i alt tilfreds med det studieprogrammet de går på. Dette har vi så sammenlignet med gjennomsnittsverdien for hovedindeksene med dem som svarte 1-3 på samme spørsmål. Figur 2 viser differansen mellom de to gruppene. Et positivt tall viser at de som hadde høyest «overordnet tilfredshet» også var mest tilfreds med de enkelte andre hovedindeksene sammenlignet med de som hadde lav «overordnet tilfredshet».

Analysen bekrefter resultatene fra 2022 og 2023 ned på individnivå. Det var størst forskjell mellom gruppene i vurderingen av «organisering» disse årene. I 2024 er derimot forskjellene større for hovedindeksene «tilbakemelding og veiledning» og «undervisning».

INN har arbeidet med organiseringen av sine utdanninger som et tiltak for å øke tilfredsheten. Dette har ledet til at dette er en indikator hvor vi ser en svak fremgang i 2024. Samtidig går institusjonen tilbake på «tilbakemelding og veiledning» og skårer nå 3,3 på denne indikatoren, noe som er 0,1 lavere enn det nasjonale snittet. Skåren på «undervisning» er uendret og på det nasjonale snittet (3,7).

Vi legger også merke til at de to hovedindeksen hvor avstanden i tilfredshet mellom de to gruppene har økt mest er «tilbakemelding og veiledning» med 0,29 i perioden 2022-2024, og «vurderingsformer» med 0,15. Dette er de samme hovedindeksene hvor INN så en nedgang i skår fra 2023 til 2024.

Når det gjelder «tilbakemelding og veiledning» ser vi at INN skårer svakest på underspørsmålet om antall tilbakemeldinger du får fra faglig ansatte på arbeidet ditt (3,1) noe som kan tyde på at studentene ønsker en mer aktiv oppfølging. Dette er en liten nedgang fra fjoråret (-0,1).

INN har over tid hatt et forholdsvis stort fokus på vurdering. Det lovpålagte kurset i pedagogisk kompetanseutvikling inneholder opplæring i vurdering. I tillegg tilbyr Seksjon for UH pedagogikk og kvalitet et eget kurs i vurdering. Det har også løpende vært tilbudt kurs i bruk av KI i undervisning og vurdering, både digitalt og på de forskjellige campus. Denne satsningen har vært forholdsvis konsistent over tid. Blant annet var også vurdering tema for kvalitetskonferansen i 2022. Det er derfor uklart hvorfor

INN får en svakere skår akkurat på denne hovedindeksen. En mulig vei videre kan være å se på hva studentene forstår med tilbakemelding og veiledning og hvilke forventninger de har til dette.

Sammenheng mellom «overordnet trivsel» og andre variabler.

Vi har også sett på om det er en sammenheng mellom høy overordnet trivsel og svarprosent. En slik sammenheng kan vi ikke legge til grunn. Det er stor variasjon i svarprosent, både hos studieprogram med høy og lav overordnet trivsel. Det er dermed ikke grunnlag for å fremme en hypotese om at det ved lav svarprosent er en overvekt av studenter med negativ erfaring som svarer, eller at høy svarprosent inntreffer når mange studenter er fornøyde. Det er heller ikke mulig å se dette på et overordnet nivå. LUP ser en nedgang i overordnet trivsel (3,5) i årets barometer på tross av høyere svarprosent enn fjoråret, HHS ser en økning i overordnet trivsel (til 3,8) på tross av fortsatt lav svarprosent (som er langt svakere enn på LUP), mens HSV har lavere svarprosent og lavere, men fortsatt høy overordnet trivsel (4,0).

Vi finner heller ikke sammenheng mellom «overordnet trivsel» og tiden studentene bruker på sine studier (egenstudier og organisert læringsaktivitet) eller betalt arbeid.

Sammenheng mellom resultatene i Studiebarometeret og gjennomstrømming

INN har, sammen med sektoren, flere ulike indikatorer for studiekvalitet. En indikator som er mye brukt og som offentlige myndigheter har valgt å stimulere gjennom finansiering, er gjennomstrømming. I det følgende vil vi sammenligne hvordan grupper med ulik gjennomstrømming svarer på utvalgte spørsmål i Studiebarometeret.

Gjennomstrømming beregnes ut fra hvor mange i et gitt startkull som fullfører sin utdanning etter normert tid. Normert tid varierer med type studieprogram (BA, MA ol.) og prosent heltidsandel i studieprogrammet. Fordi gjennomstrømming er knyttet opp mot startår, gir dette også variasjon mellom kullene. Til sammen vanskeliggjør dette sammenligning med andre indikatorer som for eksempel resultater fra Studiebarometeret. For å motvirke dette har vi gjort følgende:

1. Vi har knyttet gjennomstrømming opp mot det som er normert tid for det aktuelle programmet. Det krever en manuell sortering hvor vi sammenligner normert gjennomføring, og ikke gjennomføring etter en gitt tid (for eksempel 6 semester). Det vil si at vi for eksempel har sammenlignet gjennomstrømming for en heltids bachelor utdanning etter 6 semestre med en heltids toårig master etter 4 semester.
2. Vi har fjernet startkull som filter slik at alle startkull som startet opp i en gitt periode, og som har oppnådd normert tid innenfor angitt tidsperiode blir slått sammen. Dette gir en gjennomsnittsgjennomføring for startkullene innenfor tidsintervallet. Dette tidsintervallet er satt forskjellig ut fra type utdanning for å sikre at snittet omfatter et visst antall kull. Utvalget kan kun gjøres for startkull som har oppnådd normert tid⁷.

⁷ Utplukket er gjort for studieprogram etter følgende oppsett:

Nivå	Heltidsandel	Antall semester normert tid	Utplukk startkull
BA (B3 - NSD nivå)	50 %	12	2017-2018
BA (B3 - NSD nivå)	75 %	8	2018-2020
BA (B3 - NSD nivå)	100 %	6	2018-2021
MA (M2 – NSD nivå)	50 %	8	2018-2020
MA (M2 – NSD nivå)	66-67%	6	2018-2021
MA (M2 – NSD nivå)	100 %	4	2018-2022
MA (M5 – NSD nivå)	100 %	10	2017-2019

3. De ulike studieprogrammene er så delt i tre ulike grupper:

- Studieprogram med høyere gjennomføring enn 70 prosent etter normert tid
- Studieprogram med lavere gjennomføring enn 50 prosent etter normert tid
- Andre (som omfatter studieprogram med gjennomføringsgrad >50 prosent og <70 prosent).

Resultatene i Studiebarometeret sorteres så på disse ulike gruppene. Det innebærer at respondentene behandles på individnivå og sorteres etter kategoriene «gjennomføring høyere enn 70 prosent etter normert tid» og «gjennomføring lavere enn 50 prosent etter normert tid. Resultatene vises altså ikke på studieprogramnivå. For overordnet tilfredshet blir det forholdsvis store forskjeller mellom gruppene. Gruppen med høy gjennomstrømming skårer i snitt 0,668 høyere enn gruppen med lav gjennomstrømming. Bruker vi snittverdien for de 8 hovedindeksene blir forskjellene mindre med 0,231 (se Tabell 2).

Tabell 2 viser overordnet tilfredshet og snitt hovedindekser i Studiebarometeret fordelt på studieprogram som har høyere gjennomstrømming enn 70 prosent, lavere gjennomstrømming enn 50 prosent og andre.

	Overordnet tilfredshet	Snitt hovedindekser
Gjennomstrømming høyere enn 70 prosent	4,1	3,7
Gjennomstrømming lavere enn 50 prosent	3,4	3,4
Andre	3,9	3,6

Resultatene innebærer ikke at det er en kausalitet mellom overordnet tilfredshet i Studiebarometeret og gjennomstrømming. Det er viktig å understreke at respondentene i årets undersøkelse ennå ikke har avsluttet sin utdanning og ikke er med i grunnlaget gjennomstrømmingen gjøres ut fra. Det vi kan se er at hvis vi anvender utvalget av studieprogram som fikk tellende rapport i 2024 på årene 2018-2023, så gir i alle tilfeller gruppen med høy gjennomstrømming uttrykk for høyere overordnet trivsel enn gruppen med lav gjennomstrømming. Videre arbeid vil kunne vise hvorvidt det er et slikt samsvar hvis en bruker gruppen med tellende rapport i Studiebarometeret for det enkelte år som grunnlag for vurdering av gjennomstrømming og sammenligning av resultater for det enkelte år (-2023).

Når det gjelder de andre hovedindeksene i Studiebarometeret er det fem indekser som peker seg ut med høy variasjon på mer enn 0,3 mellom gruppene (Tabell 3). Dette er samleindekser med underspørsmål.

Tabell 3 viser oversikt over indekser fordelt på studier med høy og lav gjennomstrømming. Indekser som er hovedindekser i Studiebarometeret i 2024 er angitt med svart felt til høyre. Variasjon på mer enn 0,3 er angitt med grønn bakgrunn.

	Høy gjennomstrømming	Lav gjennomstrømming	Differanse (positivt tall gir bedre resultat for gruppe med høy gjennomstrømming)	
Tilknytning til arbeidslivet	3,4	3,0	0,462	
Praksis	3,9	3,5	0,402	
Eget engasjement	3,8	3,4	0,394	
Forventninger	4,0	3,6	0,368	
Medvirkning	3,3	3,0	0,301	
Undervisning	3,8	3,5	0,238	
Faglig og sosialt læringsmiljø	3,9	3,7	0,203	
Organisering	3,5	3,4	0,146	
Vurderingsformer	3,9	3,8	0,120	
Tilbakemelding og veiledning	3,3	3,2	0,117	
Fysisk læringsmiljø og infrastruktur	3,6	3,7	-0,092	

Samleindeksene som er hovedindekser for 2024 er angitt med svart felt til høyre. Innledningsvis legger vi merke til at indeksene «tilbakemelding og veiledning», «undervisning» og organisering i mindre grad synes å ha betydning for gjennomstrømming. Derimot er det de to andre hovedindeksene «eget engasjement» og «tilknytning til arbeidsliv» som peker seg ut med høy differanse mellom gruppene med høy og lav gjennomstrømming. De har begge vært hovedindekser over tid. Hovedindeksen «eget engasjement» har fire underspørsmål som kan tenkes å ha betydning for gjennomstrømming (Tabell 4).

Tabell 4 viser indeks for Eget engasjement med underspørsmål fordelt på studieprogram med høy og lav gjennomstrømming. Variasjon på mer enn 0,3 er markert med grønt.

	Gjennomstrømming høyere enn 70%	Gjennomstrømming lavere enn 50%	Differanse (positivt tall gir bedre resultat for gruppe med høy gjennomstrømming)
Eget engasjement	3,8	3,4	0,394
Jeg er motivert for studieinnsats	4,0	3,5	0,481
Jeg benytter meg av de organiserte læringsaktivitetene som tilbys	3,8	3,3	0,513
Jeg opplever at studieinnsatsen min er høy	3,8	3,4	0,407
Jeg møter godt forberedt til undervisningen	3,6	3,4	0,150

Studenter på studieprogrammer med lav gjennomstrømming er altså til dels mye mindre motivert for studieinnsats enn studenter på studieprogrammer med høy gjennomstrømming. De benytter seg også i mindre grad av de organiserte læringsaktivitetene som tilbys og opplever ikke selv at studieinnsatsen er så høy som studenter ved studieprogrammer med høy gjennomstrømming.

Som vi så ovenfor utmerket hovedindeksen «tilknytning til arbeidslivet» seg ut med størst variasjon mellom gruppene med høy og lav gjennomstrømming. Nedenfor har vi vist hvordan underspørsmålene for denne hovedindeksen varierer (Tabell 5). Som tabellen viser har alle underspørsmål en større variasjon enn 0,3. Størst variasjon finner vi for underspørsmålet om hvorvidt «representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen (f.eks. som gjesteforelesere/kursholdere)» med en variasjon på hele 0,825.

Tabell 5 viser indeks for «tilknytning til arbeidslivet» med underspørsmål, fordelt på studieprogram med høy og lav gjennomstrømming. Underspørsmålet med størst variasjon er markert med grønt.

	Gjennomstrømming høyere enn 70%	Gjennomstrømming lavere enn 50%	Differanse (positivt tall gir bedre resultat for gruppe med høy gjennomstrømming)
Tilknytning til arbeidslivet	3,4	3,0	0,462
Det er muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet	3,1	2,7	0,453
Jeg får innføring i hvordan jeg kan formidle min egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere	3,0	2,5	0,473
Representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen (f.eks. som gjesteforelesere/kursholdere)	3,5	2,7	0,825
Jeg får god informasjon om hvilke yrker/bransjer som er relevante for meg	3,7	3,4	0,347
Jeg får god informasjon om hvordan min kompetanse kan brukes i arbeidslivet	3,7	3,3	0,435

Dette er det enkeltspørsmålet, blant spørsmålene som kan besvares med en fem-delt Likert skala, som viser klart størst variasjon mellom gruppen med høy gjennomstrømming og gruppen med lav gjennomstrømming (Figur 3). Figur 3 viser de enkeltspørsmål og indekser som viser større variasjon enn 0,3. Interessant nok er det hele 12 av 26 som på ulikt vis handler om hvordan utdanningen knyttes opp mot arbeidsliv:

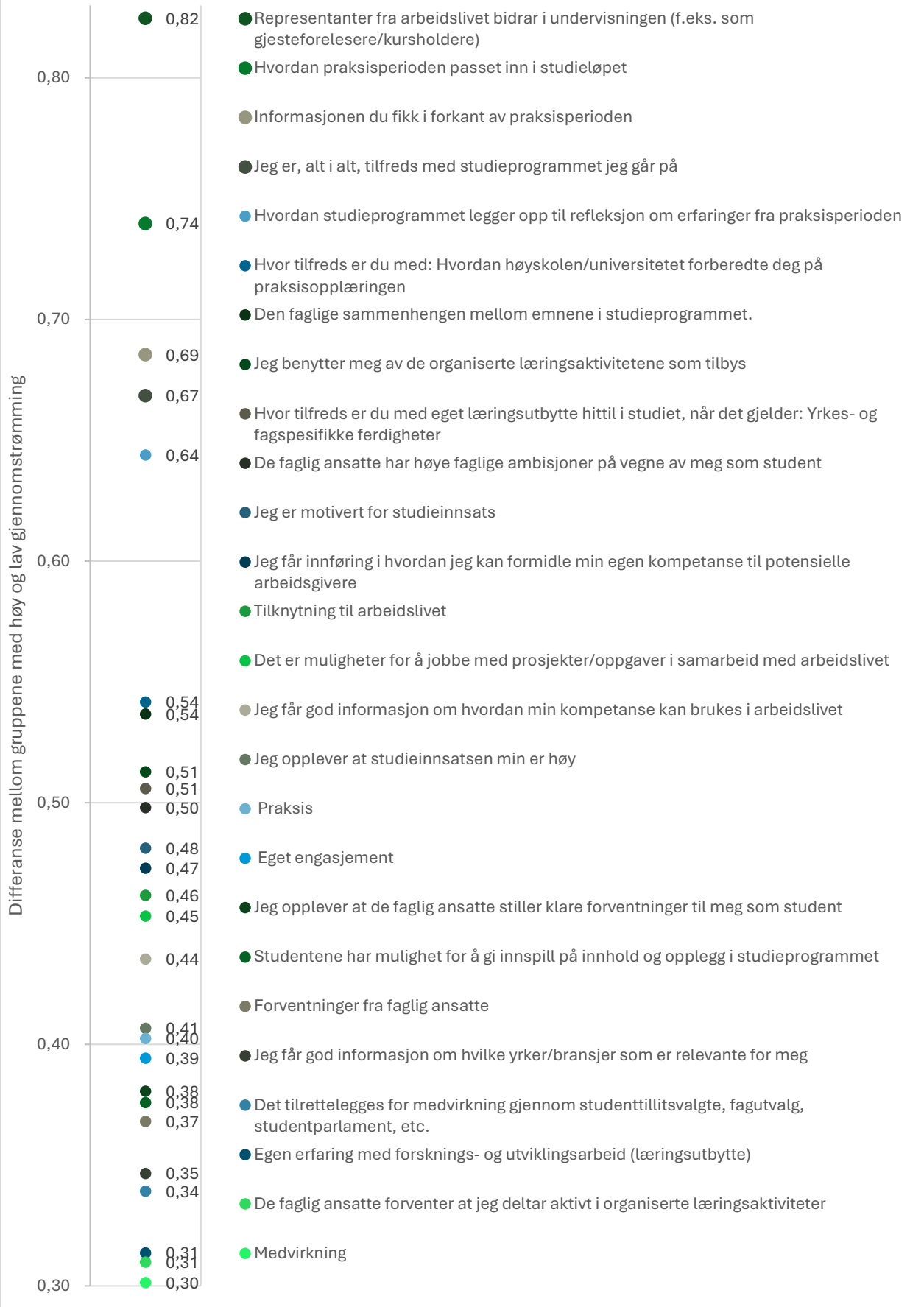
- Hovedindeks og 4 underspørsmål under «praksis»:
 - Praksis
 - Hvordan praksisperioden passet inn i studieløpet
 - Informasjonen du fikk i forkant av praksisperioden
 - Hvordan studieprogrammet legger opp til refleksjon om erfaringer fra praksisperioden
 - Hvordan høyskolen/universitetet forberedte deg på praksisopplæringen
- Ett underspørsmål under «eget læringsutbytte»

- Hvor tilfreds er du med eget læringsutbytte hittil i studiet, når det gjelder: Yrkes- og fagspesifikke ferdigheter
- Hovedindeks og fem underspørsmål under «tilknytning til arbeidslivet»
 - Tilknytning til arbeidslivet
 - Representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen (f.eks. som gjesteforelesere/kursholdere)
 - Jeg får innføring i hvordan jeg kan formidle min egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere
 - Det er muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet
 - Jeg får god informasjon om hvordan min kompetanse kan brukes i arbeidslivet
 - Jeg får god informasjon om hvilke yrker/bransjer som er relevante for meg

Alle studenter får ikke spørsmålene om praksis. Likevel vil vi mene at dette til sammen sier noe om at kontakt med yrkes- og arbeidsliv er en positiv driver for gjennomstrømming.

«Overordnet tilfredshet» er også en av enkeltspørsmålene med høyest variasjon mellom gruppene med høy og lav gjennomstrømming. Vi finner også hovedindeksen for «eget engasjement med tre underspørsmål. Samleindeksen for «forventninger» (fra faglig ansatte) er også sterkt til stede med samleindeks og tre underspørsmål. Til slutt vil vi peke på at samleindeksen for «medvirkning» også er viktig og er representert med samleindeksen og to underspørsmål.

Vi mener at dette til sammen kan si noe om at opplevelse av trivsel og hensikt har betydning for gjennomstrømming. Hva utdanningen skal lede til er en viktig del av dette. Viktigheten av faglig forventning kan også dreie seg om at studenten blir sett og stilt krav til.



Figur 3 viser enkeltspørsmål og indekser med høyest variasjon mellom gruppene med høy og lav gjennomstrømming. Spørsmålene og indeksene er sortert i synkende rekkefølge.

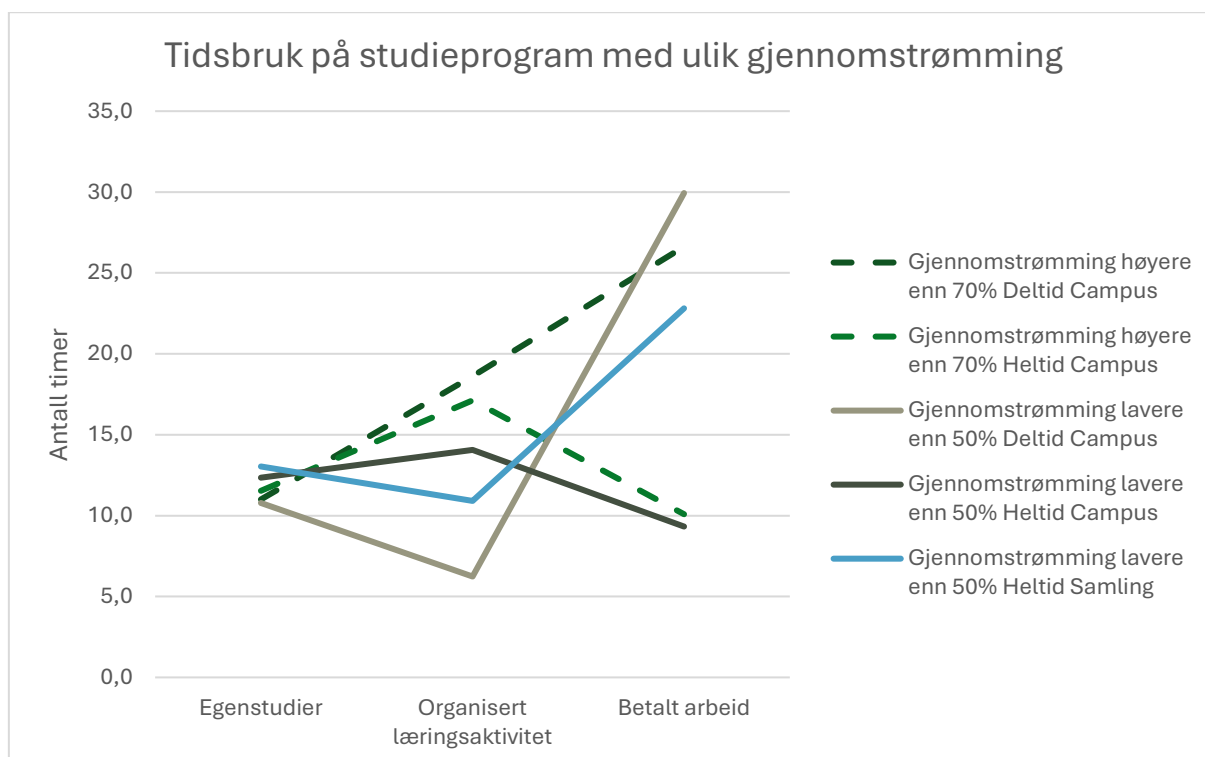
Gjør vi den samme analysen på studentenes vurdering av sin tidsbruk i Studiebarometeret ser vi at det også her er forskjeller mellom gruppene (Tabell 6):

Tabell 6 viser studentenes egen vurdering av tidsbruk i Studiebarometeret fordelt på studieprogram som har høyere gjennomstrømming enn 70 prosent, lavere gjennomstrømming enn 50 prosent og andre.

	Egenstudier	Organisert læringsaktivitet	Betalt arbeid
Gjennomstrømming høyere enn 70 prosent	11,5	17,2	11,5
Gjennomstrømming lavere enn 50 prosent	11,9	11,2	17,7
Andre	15,8	14,9	13,6

Antall timer til egenstudier er tilnærmet lik for de to gruppene. Forskjellene inntreffer når vi ser på organisert læringsaktivitet og betalt arbeid. Gruppen med høyere gjennomstrømming gir uttrykk for mer organisert læringsaktivitet og mindre betalt arbeid. Samtidig ser vi at de to gruppene bruker tilnærmet lik tid på organisert læringsaktivitet og betalt arbeid til sammen. Ser vi på gruppen «andre» legger vi merke til at denne gruppen anslår at tid brukt til egenstudier er ca. 4 timer høyere enn de to andre gruppene.

Særlig er det store utslag hvis vi deler i heltids- og deltidsstudier (Figur 4). Mens ulike grupper av deltidsstudenter har fra 26,3 til 29,9 timer betalt arbeid i uken er det tilsvarende tallet for heltidsstudenter fra 9,3 til 22,8 timer per uke (begge spenn ligger rundt eller høyere enn 10 timer per uke (jf. fotnote 11)).



Figur 4 viser forholdet mellom egenstudier, organisert læringsaktivitet og betalt arbeid for studieprogram med høyere gjennomstrømming enn 70 prosent og lavere gjennomstrømmingen enn 50 prosent fordelt på heltid, deltid og campus- og samlingsbaserte utdanningsformer.

Det er ikke unaturlig at organisert læringsaktivitet er lavere, og betalt arbeid er høyere på deltid og andre fleksible utdanningsformer. Samtidig er det også forskjeller for heltidsutdannelsene på campus. Hvis vi sammenligner heltids campus utdannelse i de to gruppene, så er den totale tiden brukt på egenstudier, organisert læringsaktivitet og betalt arbeid høyere for campus utdanningen på heltid med høy gjennomstrømming. Den største forskjellen finner vi i respondentenes vurdering av den organiserte læringsaktiviteten som er 3,1 timer lavere for respondenter som tilhører studieprogram med lav gjennomstrømming (tabell 7). Videre legger vi merke til at studenter ved heltids campus utdanninger med svak gjennomstrømming bruker mindre tid på betalt arbeid enn gruppen med høy gjennomstrømming.

For øvrig er det slik at den samlingsbaserte heltidsutdannelsen (som har lav gjennomstrømming) anslår tiden brukt på organisert læringsaktivitet 7 timer lavere (10,91) enn det respondentene ved heltidsutdannelsen med best gjennomstrømming angir. Det er denne utdanningsformen av heltidsutdanningene som bruker minst tid på læringsaktivitet (egenstudier og organisert læringsaktivitet) med 23,95 timer. Det kan altså se ut som ulik organisering av utdanningen har betydning for avsatt tid til læring, uavhengig av heltidsandel, men vi skal være klar over at det kun er ett studieprogram i grunnlaget (se lyseblå graf i figur 4). Samtidig er anslått tid til betalt arbeid høyt (22,8), men likevel i midtsjiktet.

Tabell 7 viser forholdet mellom egenstudier, organisert læringsaktivitet og betalt arbeid for heltids campusstudier fordelt på studieprogram med høyere gjennomstrømming enn 70 prosent og lavere gjennomstrømming enn 50 prosent.

	Egenstudier	Organisert læringsaktivitet	Betalt arbeid	Total tidsbruk
Gjennomstrømming høyere enn 70 prosent, heltid campus	11,5	17,12	10,1	38,7
Gjennomstrømming lavere enn 50 prosent, heltid campus	12,3	14,06	9,3	35,7
Variasjon lav gjennomstrømming kontra høy gjennomstrømming	0,8	-3,1	-0,8	

Når det gjelder organisert læringsaktivitet ser vi også at gruppen «andre» heltid campus anslår at de bruker 16, 8 timer på organisert læringsaktivitet.

Ser vi på deltidsutdannelse legger vi merke til at studenter ved deltidsutdanningen med høy gjennomstrømming, anslår at de bruker langt mer tid på organisert læringsaktivitet enn studenter ved de andre deltidsutdanningene. Disse studentene har for øvrig også høy overordnet tilfredshet med 4,4 (så er denne gruppen liten med kun studieprogrammet Vernepleieutdanningen, deltid (DEVU) som hadde 10 svar og en svarprosent på 23 prosent i 2024).

Vi legger også merke til at anslått tid til organisert læringsaktivitet for deltidsstudier med lav gjennomstrømming er lav, mens tid brukt på betalt arbeid er høy (se grå graf i figur 4).

I sum mener vi at vi kan se konturene av et skille mellom studenter på programmer med høy gjennomstrømming kontra studenter ved programmer med lav gjennomstrømming. Studentene på studieprogrammer med historisk lav gjennomstrømming over tid har generelt lavere trivsel og er ikke så motivert for studieinnsats. De opplever også kontakten til yrkes- og arbeidsliv som svakere. De opplever de faglige forventningene som svakere, og medvirker mindre. Disse studentene anslår også at de bruker forholdsvis mye mindre tid på organisert læringsaktivitet. De sier også at de i mindre grad benytter seg av

den organiserte læringsaktiviteten som tilbys. Til slutt opplever ikke disse studentene at deres studieinnsats er høy, og de bruker mer tid på betalt arbeid. Vi antar at tiltak inn mot disse områdene kan ha betydning for gjennomstrømming, men kan ikke fastslå en kausal effekt.

Undervisningsformer og tidsbruk

INN har over tid hatt et fokus på hvordan ulike undervisningsformer (fleksible og ordinære) skaper ulike forutsetninger for læring⁸.

Studiebarometeret kan gi innsikt i forhold som ha betydning for studentenes læring. Ulike undervisningsformer kan brukes som variabler. Eksempler på slike variabler er grad av heltid og de tre variantene for organisering som er registrert i FS og som også er tilgjengelig via DBH⁹. Disse tre formene for organisering er i dag delvis overlappende. Dette rammer særlig den fleksible undervisningsformen samlingsbasert utdanning som i FS blir registrert som en ordinær campusbasert utdanning. For å få resultater for denne undervisningsformen har vi basert filteret på en manuell sortering av disse utdanningene. I den påfølgende analysen har vi fokusert på ordinære heltids- og deltidsstudier, samt samlingsbaserte heltids- og deltidsstudier.

Undersøkelsen har i alle år hatt spørsmål om hvordan studenten bruker sin tid (tidsbruksmålinger). Undersøkelsen skiller mellom:

- Læringsaktivitet organisert av institusjonen
- Egenstudier
- Betalt arbeid

INN har over tid ligget lavere enn snittet i sektoren for egenstudier, og tilsvarende høyere for betalt arbeid. I 2024 brukte gjennomsnittsstudenten ved INN 14,3 timer på egenstudier per uke (ned 0,6 fra 2023), noe som er 3 timer mindre enn det nasjonale snittet. Tilsvarende brukte gjennomsnittsstudenten ved INN 14,4 timer på betalt arbeid (opp 0,3 fra 2023), noe som er 3,8 timer mer enn det nasjonale

⁸ Se for eksempel Kvalitetsrapport for utdanning 2021 side 45 ff.

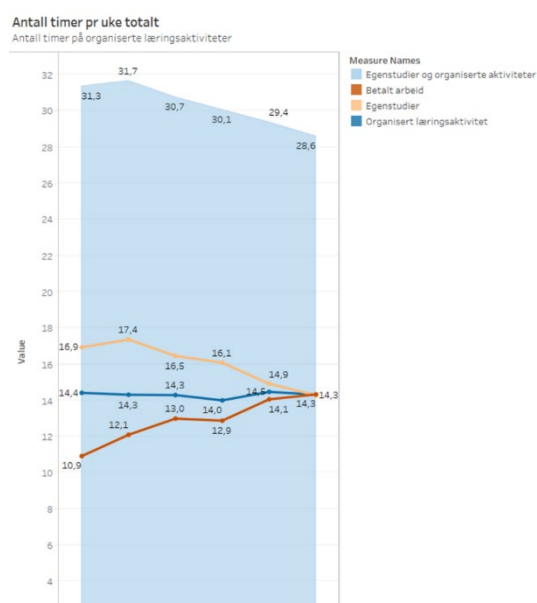
⁹ FS opererer med tre undervisningsformer:

1. Undervisning ved institusjonen.
Dette er programmer der undervisningen foregår ved institusjonens/avdelingens ordinære undervisningslokalteter, dvs. ordinær campusbasert undervisning. Omfatter også programmer der studentene kommer til institusjonens campuslokalteter for undervisning i bolker; helger, uker osv. Denne typen studenter kalles gjerne samlingsstudenter.
2. Desentralisert undervisning.
Dette er studieprogrammer der studenter fysisk møter opp til undervisning ved andre steder enn institusjonens/avdelingens ordinære campuslokalteter. Det gis vanlig klasseromsundervisning med lærer-/studentkontakt, gjerne gitt i bolker, som ukesamlinger, helgesamlinger osv. Omfatter ikke programmer som representerer samarbeidsavtaler mellom andre universiteter eller høyskoler.
3. Nettbasert undervisning (med eller uten samlinger).
Studieprogram som tilbys som ren nettundervisning, eller i kombinasjon med regionale eller campusbaserte samlinger. Undervisningsformen kjennetegnes av høy grad av fleksibilitet, der undervisningen i stor grad er organisert innenfor digitale læringsrom med kommunikasjon mellom student og lærersted.

Disse kategoriene er overlappende. INN har tidligere problematisert denne inndelingen (se vedlegg a til UU-sak 5-22 «Fleksible utdanninger - definisjoner og valg». HK-dir har jobbet med en revisjon av denne inndelingen og INN deltok i et erfaringsdelingsmøte 21. juni 2023. HK-dir har utformet et notat med nye definisjoner som var på høring våren 2024. Siden har vi ikke hørt noe, men antar at nye definisjoner vil bli en del av modernisert FS.

snittet¹⁰. 35 prosent av våre studenter gir uttrykk for at tiden de bruker på betalt arbeid utgjør mer enn 20 timer per uke. Disse tallene inkluderer både heltids- og deltidsutdanninger.

Det skraverte feltet i Figur 5 viser den totale læringsaktiviteten for alle studenter som svart på Studiebarometeret. Her ser vi en total nedgang over tid siden 2020. Den mørkeblå grafen viser at dette ikke skyldes den organiserte læringsaktiviteten som er uendret i perioden. Nedgangen skyldes at INN har gått tilbake fra 17,4 timer egenstudier i 2020 til 14,3 timer egenstudier i 2024. Det kan synes å være en sammenheng mellom denne nedgangen og økning i betalt arbeid. At tiden brukt på læringsaktivitet går ned til fordel for økt andel betalt arbeid, er en utfordring for kvalitet i utdanningen.



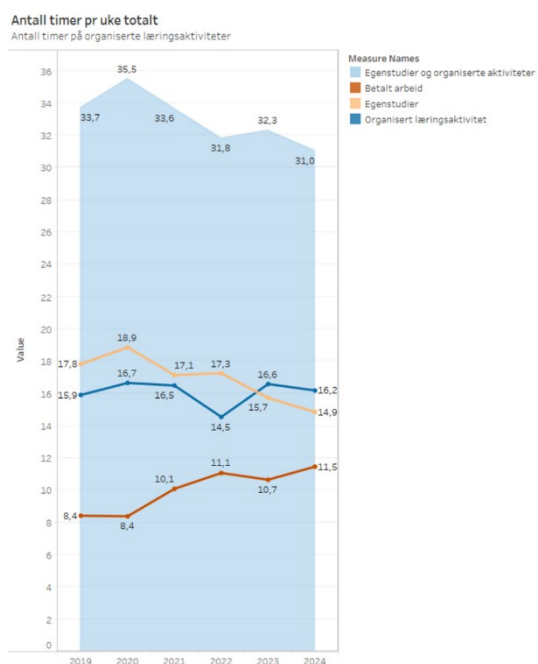
Figur 5 viser forholdet mellom organisert læringsaktivitet, egenstudier og betalt arbeid for alle studieprogram.

Keute peker i en artikkel publisert på Statistisk sentralbyrå¹¹ at for mye betalt arbeid går på bekostning av tid anvendt på studier. Artikkelen henter sitt tallgrunnlag fra den europeiske studentundersøkelsen *Eurostudent VI* og konsentrerer seg om heltidsstudenter¹². Artikkelen konkluderer med at «studenter som jobber opptil 10 timer i uken bruker like mye tid på studiene som studenter som ikke har betalt arbeid». Det er derfor ikke noen grunn til å advare mot litt betalt arbeid. Jobber derimot studentene mer enn 10 timer i uken bruker de mindre tid på studier. Jobber studenten mer enn 25 timer ser vi ifølge Keute en betydelig nedgang i tidsbruk til studier. Det er dermed grunn til å anta at kvaliteten på utdanningen blir dårligere for heltidsstudenter som arbeider mye.

¹⁰ En bakenforliggende forklaring for disse forskjellene, som ikke er diskutert her, kan være at studenter ved INN i snitt er eldre enn snittet for sektoren som sådan. Se: Offerdal, K. (Red.) (2024) *Tilstandsrapport for høyere utdanning 2024*. HK-dir 06/2024 [https://hkdir.no/rapporter-undersokelser-og-statistikk/tilstandsrapport-for-hoyere-utdanning-2024 s. 173-174](https://hkdir.no/rapporter-undersokelser-og-statistikk/tilstandsrapport-for-hoyere-utdanning-2024-s.173-174). 46% av studentene ved INN er mer enn 30 år og 52% er registrert ved et fleksibelt studium. Med dette er INN det universitetet med de eldste studentene og den største andelen registrert ved et fleksibelt program.

¹¹ Keute, A.-L. (2017) For mye betalt arbeid går på bekostning av studietiden. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/for-mye-betalt-arbeid-gar-pa-bekostning-av-studietiden> (Publisert 21. august 2017).

¹² Heltidsstudenter defineres som studenter som planlegger å ta 30 studiepoeng eller mer i semesteret.



Figur 6 viser forholdet mellom organisert læringsaktivitet, egenstudier og betalt arbeid for studieprogram på heltid.



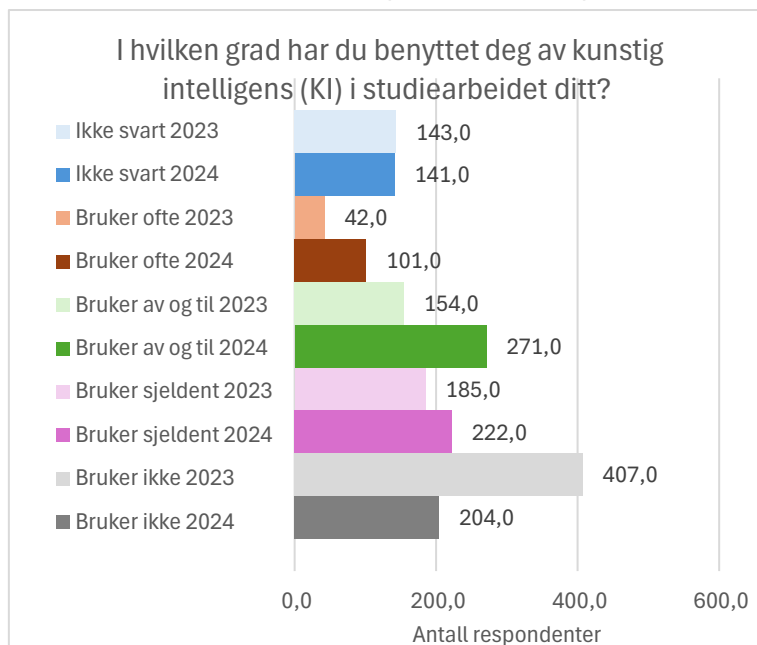
Figur 7 viser forholdet mellom organisert læringsaktivitet, egenstudier og betalt arbeid for studieprogram på deltid.

I årets undersøkelse har vi også isolert heltidsutdannelsene. Figur 6 viser den samme fordelingen av tidsbruk for studieprogrammer som er normert som heltid. Her ser vi lignende utvikling mellom egenstudier og betalt arbeid, men med større avstand mellom grafene. Den totale tiden på læringsaktivitet går ned. Vi legger merke til at heltidsstudenter ved INN de siste fire år i snitt uttrykker at de har hatt mer enn 10 timer betalt arbeid per uke, noe som er over brekkpunktet i Keutes artikkel for når betalt arbeid leder til mindre tid til studier. Dette snittet er for alle heltidsstudier. I denne gruppen finnes også fleksible undervisningsformer som samlingsbaserte studier. Disse studiene vil dra opp snittet totalt sett. Noen av disse studiene har studenter som bruker langt mer tid på betalt arbeid enn 10 timer. Studentene ved to av våre samlingsbaserte studier på heltid gir uttrykk for at de bruker 24,5 og 24,6 timer på betalt arbeid per uke. Ut fra Keutes artikkel må en spørre seg om dette hemmer læring på disse studieprogrammene. For øvrig er det slik at når disse to studieprogrammene trekkes ut av gruppen heltidsutdannelse, ender denne gruppen på rett under 10 timer betalt arbeid per uke (9,9 timer i 2024, noe som er en økning fra 7,6 i 2020).

Når det gjelder deltidsutdannelse gir studentene uttrykk for at de i snitt bruker mellom 11,2 og 38,2 timer på betalt arbeid per uke. De fleste ligger over 26,2 timer per uke. Disse studieprogrammene har ulik progresjon, men det vil være naturlig at deltidsstudier gir mer rom for betalt arbeid uten at dette går utover studier. Isoleringer vi for deltid viser grafen en annen sammenheng. Figur 7 viser at grafene for organisert læringsaktivitet og egenstudier følger hverandre. Kan det være slik at økt organisert læringaktivitet også leder til mer egenstudier? Det kan uansett se ut som om studentene på deltidsstudier kompenserer den økte tidsbruken med å bruke mindre tid på betalt arbeid.

Bruk av KI

Studiebarometeret har de siste årene hatt egne spørsmål om studenters bruk av kunstig intelligens (KI). Årets undersøkelse viser at studentene ved INN nå i langt større grad gjør seg bruk av KI. I 2023 gav 43 prosent av studentene uttrykk for at de ikke brukte KI. Dette er i år halvert til 21,7 prosent. Andelen som bruker KI ofte er doblet fra 4,5 prosent til 10,8 prosent, mens andelen som bruker KI av og til er nesten



doblet fra 16,5 prosent i 2023 til 28,9 prosent i 2024 (se Figur 8).

Undersøkelsen i 2024 hadde også spørsmål om opplæring i bruk av KI. Her angir 56 prosent av respondentene fra INN at de i liten grad har fått tilstrekkelig opplæring i bruk av KI-verktøy på studieprogrammet/ institusjonen. Kun 11 prosent mener at de har fått mer enn middels tilstrekkelig opplæring (4 eller 5 på en Likert skala fra 1-5). Dette gir et gjennomsnitt på 1,9 som tilsvarer ned mot i liten grad. Samtidig ser vi altså en tydelig økning i bruken av KI fra fjorårets undersøkelse.

Figur 8 viser økning i bruk av KI fra 2023 til 2024

Det er likevel slik at våre studenter i overveiende grad anvender KI mindre enn snittet for alle institusjoner. Noe av dette

har nok å gjøre med universitetets faglige profil med en lav andel teknologiske studier. Fjorårets undersøkelse viste at det på landsbasis var studenter innen naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag som sa de brukte KI mest i studiearbeidet (59 prosent)¹³, mens for eksempel lærerutdanninger, utdanninger innen pedagogikk og helse-, sosial og idrettsfag var blant fagområdene med lavest bruk. Lavere bruk kan også skyldes alder. Fjorårets undersøkelse viste også at flere unge studenter brukte KI som en del av studiearbeidet sitt. INN har som kjent et høyere alderssnitt på sine studenter enn mange sammenlignbare institusjoner i sektoren.

Fakultetene ALB og FTVS viser mindre endringer fra fjoråret. Ca. 40 prosent av respondentene ved disse fakultetene bruker KI av og til eller ofte i sitt studiearbeid. Ved INN er det i år fakultetene HHS og LUP som viser den største endringen i bruk med omtrent 30 prosentpoengs økning i andelen respondenter som bruker KI av og til eller ofte i sitt studiearbeid. Til sammen 63 prosent av respondentene på HHS bruker KI av og til eller ofte. 21 prosent sier at de bruker slike verktøy ofte. Ved LUP angir 53 prosent at de bruker KI av og til eller ofte (12 prosent bruker KI ofte)

Samtidig oppgir disse studentene at de i liten grad har fått tilstrekkelig opplæring i bruken av KI. 57 prosent av respondentene ved HHS oppgir at de i liten grad har fått tilstrekkelig opplæring i bruk av KI-verktøy på studieprogrammet/institusjonen. Ved LUP oppgir 52 prosent av respondentene at de i liten grad har fått tilstrekkelig opplæring.

Bruken ved INN og de to fakultetene er forholdsvis lik. KI brukes mest på å forklare tema, pensum, konsepter, terminologi etc., men denne bruken viser forholdsmessig nedgang fra fjoråret. Områdene

¹³ Hauge, M.S. og Øygarden, K. F. (2024) Studiebarometeret 2023 – Hovedtendenser. NOKUT 4-2024, s. 48.

med størst økning og høy bruk er oversettelse av tekst og det å oppsummere eksisterende tekst (Tabell 8):

Tabell 8 viser endringer i bruk av KI ved INN og fakultetene HHS og LUP.

	INN	HHS	LUP
Kvalitetssikre/redigere egen tekst (stavekontroll, omformulering, etc.)	41% (↑9)	45% (↑14)	36% (↑13)
Oversette tekst	38% (↑12)	45% (↑21)	41% (↑18)
Oppsummere eksisterende tekst (artikler, pensum, egne oppgaver, etc.)	43% (↑11)	53% (↑15)	52% (↑20)
Forklare tema, pensum, konsepter, terminologi, etc.	63% (↓1)	68% (↓6)	64% (↓4)
Som "diskusjonspartner", inspirasjon for oppgaver, idémyldring, etc.	51% (↑6)	57% (↑4)	58% (→0)

Dette er en utfordring for læring og vurdering hvis det ikke følges av en bevist pedagogisk håndtering. Her kan verktøy som kvalitetssikrer og redigerer egen tekst tjene som et eksempel. Tradisjonelt har evne til å fremstille en tematikk skriftlig vært et selvstendig vurderingskriterium. Hvis en slik evne nå kan erstattes med evne til å bruke et gitt verktøy, blir det man lærer og det man vurderes etter annerledes.

I sum tyder Studiebarometeret 2024 på at INN ikke har klart å holde følge med utviklingen innen KI ved å tilby nødvendig opplæring for studentene. Vi ser også en endring hvor fagområder som i fjor var kjennetegnet av lav bruk av KI, som lærerutdanningene, nå har opplevd en stor vekst. Dette kan tyde på at evnen til å bruke KI utvikles uten at INN er med å sette premisser og forme forutsetningene.

Bruk av Studiebarometeret på Studieprogramnivå

INN bruker resultatene fra Studiebarometeret på flere nivå i organisasjonen. Vi har betont viktigheten av å bruke resultatene på studieprogramnivå, og vi har lagt inn undersøkelsen som en av flere årlige tema til behandling i [studieprogramutvalgene](#). Samtidig vet vi at resultatene brukes på ulike måter, og det er ikke alle som mener at Studiebarometeret er et nyttig verktøy. Dette er nok også en grunn for at vi de senere år har opplevd at svarprosenten har gått ned. Svarprosent er avhengig av mobilisering på studieprogramnivå. Tilbakemeldingene går ut på at studentene er trøtte på ulike undersøkelser og at de derfor ikke opplever nytteverdien i å fylle ut Studiebarometeret. Det handler etter vårt syn ikke bare om mengden av undersøkelser, men også om hvordan fagmiljøene forholder seg til undersøkelsene. Opplevelse av nytteverdi vil øke hvis studentene opplever at utfordringer blir tatt tak i.

NOKUT har hatt fokus på hvordan vi skal forstå resultatene statistisk. Det er dessverre lite oppmerksomhet om hvordan undersøkelsen skal brukes utover dette på studieprogramnivå.

En masteroppgave om hvordan Studiebarometeret brukes av studieprogramansvarlige søker å gi noen svar på dette gjennom til sammen fire fokusgruppeintervju med studieprogramansvarlige ved OsloMet og INN¹⁴. Oppgaven viser at det finnes i hovedsak tre hovedtilnærminger til Studiebarometeret (ikke-

¹⁴ Bakke, K. T (2024) *Studieprogramansvarlige og bruken av Studiebarometeret: Et spørsmål om hvordan studieprogrammet er organisert?* OsloMet – storbyuniversitetet

aktiv, responsorientert og prosessorientert tilnærming). Det synes å være slik at studieprogramansvarlige med en prosessorientert tilnærming, som bruker undersøkelsen aktivt, gjerne som et prosessverktøy med studenter og stab, har mest nytte av undersøkelsen i det kontinuerlige kvalitetsarbeidet. For studieprogramansvarlige med en responsorientert tilnærming kan bruken av undersøkelsen oppleves som brannslukning her og nå som er krevende å dra videre i utviklingsprosesser i studieprogrammet.

En av oppgavens konklusjoner er at dette påvirkes av hvordan studieprogrammene er organisert. I komplekst organiserte studieprogram, hvor flere eller store fagmiljø er involvert er det vanskelig å skape en felles forståelse av undersøkelsens resultater, de behovene den peker på, og fremfor alt en tilstrekkelig enighet og støtte til å gjennomføre tiltak i alle emner. Ledelse på dette nivået beskrives med begreper som «forhandlingsledelse» og «relasjonsledelse» fordi den studieprogramansvarlige befinner seg i spenningen mellom studenter, vitenskapelige ansatte og ledelse. I så måte er kvalitetsledelse på dette nivået krevende og rollen må ikke tas for gitt.

Et aspekt ved dette er også at kvalitetsledelsen skjer et i en syklisk prosess hvor den studieprogramansvarlige forholder seg til den samme undersøkelsen i et forholdsvis fast fagmiljø om de samme temaene på en årlig basis. Dette beskriver oppgaven som «studieprogrammets økosystem». Dette innebærer at den studieprogramansvarlige må forholde seg til de samme oppfatningene og personlige posisjonene på en årlig basis. Oppgaven postulerer at dette preger kvalitetsarbeidet og at den sykliske prosessen i seg selv forsterker oppfatningenes betydning. Når miljøet er støttende, legger dette forutsetningene for at Studiebarometeret kan brukes i prosessarbeidet i studieprogrammet. I den grad miljøet er preget av avvisning begrenser dette mulighetsrommet.

Alle deltakerne i undersøkelsen opplever at det er metodiske utfordringer ved Studiebarometeret. Samtidig blir det tydelig at deltakerne forholder seg til dette på ulikt vis. Deltakerne med en prosessorientert tilnærming ser disse metodiske utfordringene som en hindring for å bruke undersøkelsen i prosessarbeidet i utdanningene. For disse deltakerne er kontinuitet i spørsmål og mulighet for å sammenligne fra år til år viktig. Det er også viktig at spørsmålene er formulert slik at studentene forstår dem på samme måte som de vitenskapelig ansatte, slik at det er mulig å føre en dialog på tvers. For de andre deltakerne med en responsorientert eller ikke-aktiv tilnærming brukes gjerne metodiske utfordringer for å diskvalifisere undersøkelsen og forklare hvorfor en ikke opplever at den er nyttig.

Oppgaven peker fremfor alt i retning av at Studiebarometeret, og lignende undersøkelser, ikke bare kan behandles som en kvantitativ undersøkelse på studieprogramnivå som gir statistiske data for hva studentene mener om ulike aspekter ved utdanningen. Det er snarere hvordan en jobber mellom undersøkelsen i prosess med aktørene på Studieprogrammet som har betydning for kvalitetsarbeidet.

Statistiske analyser på mer overordnet nivå kan gi innsikt for arbeidet på studieprogramnivå. Her vil vi som eksempel vise til sammenhengene mellom gjennomstrømming og indeksene og enkeltspørsmålene i Studiebarometeret som vi har behandlet ovenfor («overordnet trivsel», «eget engasjement» og «tilknytning til arbeidslivet»), men de faktiske resultatene på studieprogramnivå kan skille seg sterkt fra overordnet nivå, og variere fra kull til kull. I samtaler med studieprogramansvarlige pekes det ofte på at en ikke er overrasket når studieprogrammet får et svakt resultat. Dette forklares ofte med hendelser i enkelte emner eller med enkelte fagpersoner, som for eksempel mangelfull oppfølging eller feil ved eksamensgjennomføring. Dette krever prosessarbeid mot så vel studenter, fagmiljø og ledelse ved seksjon, institutt eller fakultet. Vi mener at kvalitetsarbeidet ved INN, og sektoren som sådan, hadde sett seg tjent med å tematisere dette i større grad, systematisere opplæring og bevisstgjøre seg hva som kreves av ulike roller.

Konklusjon

Analysen av årets Studiebarometer viser at overordnet tilfredshet ikke nødvendigvis er en presis indikator for studiekvalitet. Studieprogrammer med høy overordnet tilfredshet har ofte lavere gjennomsnittsverdier på andre hovedindekser og omvendt. Vi har spurt om indeksen «overordnet tilfredshet» kan være mer påvirket av studentenes emosjonelle tilknytning til sitt studieprogram enn av den faktiske kvaliteten på utdanningen.

En interessant utvikling i årets undersøkelse er at det nå synes å være en tydeligere sammenheng mellom indeksen «overordnet tilfredshet» og «tilbakemelding og veiledning». I 2022 og 2023 har vi funnet størst sammenheng mellom «overordnet tilfredshet» og «organisering». Det er grunn til å anta at «organisering» fremdeles påvirker tilfredsheten, men årets resultater viser at «undervisning» og «tilbakemelding og veiledning» er viktigere.

Analysen peker på et skille mellom studenter på programmer med høy gjennomstrømming kontra studenter ved programmer med lav gjennomstrømming. Studentene på studieprogrammer med historisk lav gjennomstrømming over tid har generelt lavere trivsel og er ikke så motivert for studieinnsats. De opplever også kontakten til yrkes- og arbeidsliv som svakere. De opplever de faglige forventningene som svakere, og medvirker mindre. Disse studentene anslår også at de bruker forholdsvis mye mindre tid på organisert læringsaktivitet. De sier også at de i mindre grad benytter seg av den organiserte læringsaktiviteten som tilbys. Til slutt opplever ikke disse studentene at deres studieinnsats er høy, og de bruker mer tid på betalt arbeid. Vi antar at tiltak inn mot disse områdene kan ha betydning for gjennomstrømming, men kan ikke fastslå en kausal effekt. Vi understreker at denne analyse er gjort på bakgrunn av årets resultater. Et neste steg vil være å se på hvordan dette forholder seg i foregående år.

Når det gjelder studentenes tidsbruk, viser undersøkelsen at studenter ved INN bruker mindre tid på egenstudier og mer på betalt arbeid sammenlignet med det nasjonale gjennomsnittet. Dette kan være en utfordring for utdanningskvaliteten, da tid brukt på betalt arbeid kan gå på bekostning av studietiden, spesielt hvis arbeidstiden overstiger 10 timer per uke.

Bruken av kunstig intelligens har økt betydelig blant studentene ved INN fra 2023 til 2024. Til tross for denne økningen, rapporterer mange studenter at de har fått utilstrekkelig opplæring i bruk av KI-verktøy. Dette er en utfordring som må adresseres for å sikre at studentene kan dra full nytte av disse teknologiene i sitt studiearbeid.

Til slutt har vi sett på noen forutsetninger for å bruke undersøkelser som Studiebarometeret på studieprogramnivå. Dette krever antagelig andre kompetanser enn å kun forstå undersøkelsen som statistisk verktøy. Kvalitetsarbeidet må være en kontinuerlig prosess hvor den studieprogramansvarlige fremstår som en relasjonsleder som må forhandle mellom ulike syn og prioriteringer. INN, og sektoren som sådan, bør løfte dialogen om hvordan en slik ledelse bør se ut, og hvilke krav det stiller til opplæring.